

19 II 38

Fby 720

Nr. 34

SCENERIO BYDGOSKO

Sezon 1937/38

Składaj

Twoje Oszczędności

w

K. K. O.

powiatu bydgoskiego

Bydgoszcz

Gdańska 10

Telef. 14-32

.....
PUPILARNA PEWNOŚĆ

ceną
20 gr.

Swój do swego po los do Rzannego

Bydgoszcz, Gdańska 25 — Tel. 33-32
Kolektura — Specjalny skład wyrobów tytoniowych.

---

*Władysław Stoma
Dyrektor Teatru Miejskiego*

*Wykwintne
obuwie*

Leo

Największą zbiornicą oszczędności jest

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI

MIASTA BYDGOSZCZY

w Bydgoszczy, ulica Jagiellońska nr 4.

Telefon 20-06 i 20-07.

Sztuka komediopisarska Adama Grzymały-Siedleckiego

Adam Grzymała-Siedlecki jako komediopisarz ma rozległe koligacje. Rosochate drzewo genealogiczne tego rasowego talentu sięga korzeniem zdrowym poprzez Fredrę, aż w tłuste podglebie czarnoleskie, w jędrną a jurną wesołość Rejowską. Ale z antykwariusza nie ma w Siedleckim nic. Autor „Spadkobiercy“ dostał dziedzictwem to, czego inni muszą się w pocie czoła dorabiać: on ma wrodzony ton szczeropolski i humor. Na dziewięć jego sztuk, w ciągu lat dwunastu napisanych, jedna jest tylko kostiumowa, ale i w niej „Król Jegomość“ pokazany został na popasie, więc bez dystansu historiozoficznego, bezpośrednio i z ciepłem namacalnym.

Jako komediopisarz jest Siedlecki autorem młodym, dopiero od lat kilkunastu wystawiającym swoje sztuki. Pamiętam tę sensację i rumor, gdy pierwszy raz gruchnęło po Warszawie,

Smakosze piją tylko

PIWA OKOCIMSKIE

Reprezentacja w Bydgoszczy

BROWAR BYDGOSKI

Telefon 1505.

że znakomity krytyk, wsławiony znawstwem Fredry i Wyspiańskiego, wprowadza się ze swoją „Sublokatorką“ na scenę.

Zjadłszy z teatrem w recenzjach bezkę soli attyckiej, wszedł z nim od razu w zażyłość, jako autor dramatyczny. Cieszą się też hucznie tą „Sublokatorką“, znajdując w niej — jak również w późniejszym nieco „Podatku majątkowym“ odbicie autentycznych radości i kłopotów, kreślonych tą samą ręką, która umiała łączyć wzruszenie z humorem tak samo w teatrze, jak w korespondencjach wojennych o „Cudzie Wisły“ i „Pościgu za Budiennym“.

„Spadkobierca“ ujawnił to, co w innych sztukach Siedleckiego było mniej widoczne: dramatyczne podłoże jego komediopisarstwa.

Nie przestanę powtarzać, że teatr dopiero wtedy żyje naprawdę, gdy widzowie z aktorami znajdują się w ciągłym związku uczuciowym, gdy próg rampy świetlnej zostaje co sekunda przekroczony od strony sali, gdy publiczność się wciska — niewidzialnie, lecz odczuwalnie — między aktorów, czepia się ich napiętą uwagą, zrasta się z nimi wzruszeniem, powtarza podświadomie ich reakcje, z nimi płacze, śmieje się i żyje. Nie o czym innym marzył i Słowacki, jak o tym właśnie zrealizowanym, namacalnym współzyciu ducha zbiorowego w jednostkach, cudem sztuki do tego wspólnie przysposobionych. O tym najpożądańszym momencie, gdy wszyscy czują jak jeden (i to równocześnie!) marzy każdy autor, ale tylko piszącym dla sceny, dane bywa czasami to osiągnąć i naocznie oglądać.

„Spadkobierca“ należy właśnie do tych fenomenów, ciepłem życia łączących scenę z publicznością, która tu nieustannie wywłaszcza aktorów z sytuacji i sama na ich miejsca wchodzi. Zazwyczaj na czołowych sztukach Siedleckiego zaczyna się tak: z początku śmiechy w kątach ust, a potem już salwami wybuchy wesołości świadczą, że teraz każda jednostka rozplywa się w gromadzie spopularyzowana, czyli unarodowiona wzruszeniem. Bo trzeba pamiętać, że nie wszystkie wartościowe, a na-

Palais de Danse

Najwytworniejszy lokal rozrywkowy w Bydgoszczy.

Codziennie Dancing

z rewiowymi występami pierwszorzędnych artystów.

Bydgoszcz, ul. Marcinkowskiego 4. Tel. 21-25

wet natchnione utwory dostępują przywileju unarodowienia, czyli spopularyzowania. Zdarza się to tylko takim, w których autor pochwycił (i przez to uwiecznił) swoisty rytm zdarzeń w każdym skupisku odrębny. Bo odrębności między narodami uwydatniają się nie tyle w faktach, ile w reagowaniu na nie.

„Spadkobierca“ pod tym względem dziedziczy wielką fortunę: — fortunę sympatii. Bo tak jak w „Zemście“ zawsze oklaskują Polacy moment, kiedy Cześniak dla gościnności łamie dawną nienawiść, tak samo — jak się zdaje — zawsze będą Polacy wybuchowymi oklaskami uchwałać, że dobrze jest, gdy w „Spadkobiercy“ ojciec i syn jedną się przy śpiewie.

U Siedleckiego często bierze za serce jego plemienny rytm. W „Spadkobiercy“ na przykład mazurek o tańcu przed bitwą przewija się bez słów przez całą sztukę po kryjomu. Hasło: „nie dać się!“ — i odzew: — „a na wesolo!“ prawdziwy Polak stosuje przecież instynktownie w każdym niebezpieczeństwie. W dziejach teatru polskiego zostanie na zawsze ten Obierzyński z Samosków przerobiony z dziedzica na farmera, ale nie na kosmopolitę. Może on po powrocie z obczyzny kaleczyć język ojczysty w ustach, ale zachowa bezwarunkowo mowę wzruszenia, jakże dobitną, gdy poda rękę ziemi pierwej, niż ludziom.

Siedlecki znakomicie wyczuwa, że historia każdego człowieka ma swój legendarny, przedhistoryczny okres. Nawet w lekkich komediach tą przeszłość jest wywoływana i zwiększa żywą wagę postaci scenicznych.

„Włamanie“ z „Panią Ministrową“, napisane w epoce trochę późniejszej, odbiły jej dynamiczność i styl polityczny, z satyrycznym oczywiście zacięciem. A znów „Maman do wzięcia“ z „Ich synową“ przyprawiały widzów o zawrót głowy i kolki w boku, żywością akcji, brawurowym rozmachem dwojących się, trojących sytuacji, z ich przezabawną irracjonalnością i pełną maestrii akrobatyką.

Wszędzie zaś, — poza wybornym polem do gry zespołowej — role, ponętne dla aktorów i dla publiczności, a wśród nich takie arcyrole, jak Siekierka, ten ekonomiczny odpowiednik karmazyna Cześniaka z „Zemsty“. Siekierka z duszą naprawdę anielską i z leżącym na niej (o dziwo!), jak ułał cielskiem rubasznym. Albo ta płocha „matrona“ z „Ich synowej“, zabezpieczona nieśmiertelną głupotą od starości za życia, a na scenie zaasekurowana nawet i od śmierci... Co za typ! Nie powinna schodzić ze sceny w szkole dramatycznej, razem z „nieśmiertelniejszym“ jeszcze od niej samej oficerem z „Maman do wzięcia“, bo na nich, jak na Podstolinie i Birbanckim Fredry można się uczyć anatomii polskiego stylu gry.

Chcesz mieć piękny włos

używaj tylko

Orient Henna Szampon

który przez zwykłe mycie
włos modernizuje i farbuje.

Wszędzie do nabycia.

Fr. Bogacz, Bydgoszcz, Dworcowa 14

Kameralny, śmiały a zarazem powściągliwy w rysunku psychologicznym postaci „Czwarty do brydża“ daje miarę możliwości, stojących przed Siedleckim otworem na scenie.

Humanitarna wyrozumiałość, wedle której zło absolutne jest równie rzadkie, jak bezwzględne dobro, góruje jako dominanta nad wszystkim. Niezmienną za to wartość zachowują drobne ułomności i one to, akompaniując sztuce, stabilizują w niej wesołość. Pozwala to aktorom z miejsca się „rozkrochmalić“ i nawiązać od razu ciepły stosunek z publicznością, która będzie się pewno czuła jak w swoim domu na tym przedstawieniu i dozna wzruszeń artystycznych niepostrzeżenie pod chloroformem zabawy.

Siedlecki odmalował charakter Ormianina z precyzją Moliera i po molierowsku zdołał sprowokować wzruszenie wbrew woli słuchaczy, nie odwołując się nigdy wprost do serca ludzkiego i nie sentymentalizując ani przez jedną chwilę. Nowy etap zupełnej dojrzałości talentu stworzył się dla Siedleckiego z tą wyborną komedią.

Stanisław Miłaszewski.

Każdy smakosz dobrze wie

że największy wybór zawsze świeżych delikatesów znajdzie w najstarszej i najpoważniejszej firmie

St. Zimoch

Bydgoszcz — Niedźwiedzia 7 — Telefon 16-48

Obsługa fachowa — wykonuje natychmiast zlecenia telefoniczne.

JAN GOŁĘBIEWSKI

ulica Gdańska 39, róg Sniadeckich

**Zegarki, zegary kominkowe
Wyroby ze złota i srebra
Kryształy, plater**

.....
WŁASNE WARSZTATY REPARACYJNE.
.....

Irena Carnero

Hanna Wańska

A. MARCINIAK Sp. z o. o.

HURT Bydgoszcz, Długa 6, tel. 13-43 i 28-99 DETAL

Poleca: **Żyrandole elektr. i nowoczesne
oprawy oświetl. własnego wyrobu!**

Odbiorniki radiowe „Elektrit”, „Radio-Union”, „Kosmos”, „Telefunken” i inne

Artykuły elektryczne i radiowe

Szkło oświetleniowe elektr. i gazowe.

Materiały techniczne.

Piosenki z operetki „Tysiąc nocy i jedna“.

Duet: Walli i Eddin

w wykonaniu pp. Hanki Wańskiej i Stanisława Winczewskiego.

- Eddin: *Ach! najdroższy w świecie
Słodki mój sorbecie!
Chalwo z orzeszkami! Kochaj mnie!*
- Walli: *Brać mnie na słodczy wschodnich lep
Może tylko całkowity kiep!*
- Eddin: *Wszystkie twe marzenia
Wszystkie twe życzenia,
Jak niewolnik zawsze spełnić chce!*
- Walli: *Puste słowa — to jest marny szych!
Dowieść trzeba prawdy ich!
Więc jeśli szczerłość to, a nie kłam,
To wara ci od innych dam!
Zanadto ufać siłom swym to błąd!*
- Eddin: *Pardon madame! Skąd ta pewność? Skąd?*
- Walli: *Odtąd w sercu twym być ma,
Tylko jedna! Tylko ja!*
- Eddin: *A z harem co? To ważna rzecz...*
- Walli: *Rozpedzisz precz!*
- Eddin: *Mahomet zeklnie mnie!*
- Walli: *Co on powie tam — ja to w pięcie mam...*
- Eddin: *Rozgniewa się na pe!...*
- Walli: *Drży i wierzy lew — w Mahometa gniew!*
- Eddin: *Niech będzie co ma być!
Byle z tobą żyć! Byle z tobą snić!*
- Walli: *I będzie strasznie dobrze nam
W tym „sam na sam“!*
- Walli: *Wyznać muszę szczerze,
Że nie bardzo wierzę,
W dotrzymanie wierne przysięg twych!*
- Eddin: *Słodkie rachatlukum! Wierzaj mi
Prawda w oku mym jak złoto lśni!...*
- Walli: *Każdy tak powiada,
A za miesiąc! — zdrada!
Ładnie wpadłby, ktoby nie znał ich!...*
- Eddin: *Więc spróbować przed tym można raz,
A resztę już — pokaże czas!...*
- Walli: *Ho ho! Mój panie! podstarą prób,
Być musi najpiern legalny ślub!
A potem sobie już co chcesz rób!...*
- Eddin: *Kobieto! ty mnie popchniesz w grób!*
- Walli: *Będziesz kochał tylko mnie!*
- Eddin: *Ona to szczęściem zwie!...*
- Walli: *Będziesz mym panem — ja zaś twą...*
- Eddin: *Ksantypą złą...*

R. STENZEL

BYDGOSZCZ Gdańska 5
Dworcowa 75

Cukiernia i Kawiarnia

poleca znane z swej jakości wyroby cukiernicze

Walli: *I tyle jest mych słów!*
Eddin: *Ile jest ich tam — ja to w pięcie mam!*
Walli: *A jak nie? — to bywaj zdrów!...*
Eddin: *Mahomecie! ratuj że mnie sam!...*
Walli: *Ja radzę — zgodzić się!...*
Ręczę, że nie będzie ci ze mną źle!
Lecz raczej, dobrze będzie nam,
W tym „sam na sam“

Pieśń: Leili

w wykonaniu p. Ireny Carnero.

Nie rozewnie żadna siła
Serc, co miłość raz złączyła!
Choć zahuczy burzy grom —
Wierność serc — zwycięży ją!
Znowu zabrzmi śpiew skowronka,
Błyśnie złoty promień słońka,
Wszystkie troski w mig rozwieje,
Wzbudzi do życia — nadzieje!
Nie wierzę, by mieszkała zdrada
W sercu które miłość mą posiada!
Chociaż świat niedobry go zabierze —
Wróci do mnie, gdy raz kochał szczerze!
Ach! nie rozewnie żadna siła
Serc, co miłość raz złączyła
By mnie rzucił — nie wierzę w to,
Gdy kocha, tak jak kocham go!...
(Ciąg dalszy na str. 21).

Czekoladki i wyroby cukiernicze

najsmaczniejsze u **Grey'a**

Firma od 65 lat przodująca w Bydgoszczy.

SALON MÓD

POLECA

NAJNOWSZE MODELE DAMSKICH KAPELUSZY

Waleria REJENTOWICZOWA

Bydgoszcz, ul. Dworcowa 9.

Marian Domosławski
reżyser

Michał Cetrzański

Restauracja i

Hotel Gelhorn

przy Dworcu

Tu stołuje się i mieszka
WP. dobrze i tanio!

Proszę się przekonać!

Najnowsze modele radioodbiorników

KOSMOS - ELEKTRIT - TELEFUNKEN - UNION - IKA
oraz żyrandoli i lamp

poleca

„RADIOFON“

Bydgoszcz, ul. Gdańska 1.

Telefon 33-96.

„Walący się dom“ Morozowicz-Szczepkowskiej

„Walący się dom“ Morozowicz-Szczepkowskiej, charakterystyką środowiska „Rozbitków“ Blizińskiego — sztuki oglądanej na naszej scenie. Jeżeli jednak wierzyć autorce, to i sytuacja przedstawia się bardziej pesymistycznie i środowisko ziemiańskie od czasów Blizińskiego uległo daleko posuniętej degeneracji.

W „Rozbitkach“ na nieodwołalną zagładę skazane zostaje tylko starsze pokolenie klasy ziemiańskiej, w którym zresztą, pomijając szubrawego pieczeniara Kotwicza, tuła się jeszcze jakieś poczucie godności, jakaś uczciwość, jakiś majak rycerskiego gestu, może jakiś ostatni atom idealizmu. Młodszy, jeżeli nie od samego początku sztuki kroczą drogą rzetelności, solidności, pracy, jak Władysław czy Pola, to nawracają na nią w toku akcji, jak Maurycy, lub przynajmniej przed zapadnięciem kurtyny, jak Gabriela. Współczesny Blizińskiemu widz mógł się po przedstawieniu krzepić nadzieją, że dzielnicy w gruncie rzeczy dobrzy Maurycyowie potrafią przy rozsądnych, trzeźwych Polach umiejętnie zagospodarować pieniędzmi Dzieńdzierzynskich; że ani arystokratyczne fomy i utracjuszoństwo, ani śmieszne ambicje parweniuszostwa nie stanowią dla młodego pokolenia nieuniknionego dziedzictwa.

PIERWSZORZĘDNY ZAKŁAD KRAWIECKI

IGNACY KOWALCZYK

Umundurowanie i mody męskie

Wielki wybór materiałów stale na składzie.
Przyjmuje asygnaty Spółdzielni „KREDYT“.

Bydgoszcz, Śniadeckich 13, tel. 1844

**Najnowsze modele radioodbiorników na rok 1937-38
oraz ostatnie nowości żyrandoli i lamp nocnych**

po cenach konkurencyjnych poleca:

P. MICHAŁSKI

ZAKŁAD ELEKTRO — RADIOTECHNICZNY

Telefon 32-07   BYDGOSZCZ   Gdańska 39

Wykonuje również wszelkiego rodzaju instalacje jak: siły, światła
radia itd., oraz naprawy w zakres wchodzące.

Nowi Czarnoskalscy Morozowicz-Szczepkowskiej nie pozwalają nam mieć żadnej otuchy. W walącym się domu Rakuskich, wśród ścian zaciekniętych wilgocią, pod przegniłym belkowaniem sufitu gnieździ się ubóstwo ducha zgoła nie ewangeliczne, indolencja, defetyzm gospodarczy, prymityw kultury, której amplitudę wyznaczają Wallace i bałamuctwa teozofii, materializm w najmizerniejszej formie, wyświechtane frazesowiczostwo, moral insanity, łamanie szczęścia drugich w imię zmurszałych zasad, od których samemu uwalnia się z cyniczną łatwością, bezmiar egoizmu, a przede wszystkim i we wszystkim małość, która nie pozwala nawet na te wszystkie wady zareagować oburzeniem czy współczuciem.

Przypatrzmy się bliżej mieszkańcom walącego się domu, ostatnim reprezentantom starej szlachecko-ziemiańskiej tradycji. Oto głowa rodziny, stary Rakuski, gospodarz z przypadku urodzenia się i z prawnego dziedzictwa. Psychicznym znów dziedzictwem przeszła nań finansowa nieopatrność i szlachecki konserwatyzm, któremu wszelkie inwestycje są wstrętne. Z latami finansowa nieopatrność przeszła w skąpstwo. Rakuski sprzedaje place, a otrzymaną gotówkę dusi pod siennikiem. Przeboleć nie może, że coś tam kiedyś stracił na jakiejś państwowej pożyczce. O podniesieniu gospodarstwa mowy nie ma — „przecież tutaj rolne gospodarstwo nic nie daje“ — tym bar-

*Na dobrą kawę i wysmienite ciastka
lub najlepszej jakości potrawy i napoje
tylko do*

RESTAURACJI I CUKIERNI

BERENDT

właśc. J. Dawłdowski

Bydgoszcz, Dworcowa 6, telefon 10-90.

dziej o remoncie domu, w którym wilgoć rozsadza mury i przezera belki. Żyje się tym, co przyniesie ogród, kurnik i pole. Dzieci, które żyją wciąż na ojcowskim chlebie, muszą własnym przernysłem starać się o ubranie. Córka Ludwika, po raz nie wiaćomo, który przerabia stare matczyne suknie. Rakuski nie poczuwając się do obowiązków względem dzieci, czuje się w prawie samowolnego rozrządzenia ich losem. Nie dopuścił do małżeństwa młodszej córki z oficerem — gdzieżby Rakuska mogła wyjść za syna restauratora! Ta dbałość o splendor rodu nie przeszkodzi mu jednak później samemu ożenić się z pielęgniarką, szcawaną wydrą, intrygantką, leącą na pieniądze starucha i oczywiście plebejką nie tylko z pochodzenia, lecz z duszy.

Syn Janek pod wieloma względami przypomina ojca. Ten czterdziestoletni bęcwał, nie myśląc się zajmować gospodarstwem, aby — jak powiada — ojciec kładł pieniądze do kieszeni, handluje truskawkami z dworskiego ogrodu. W ten sposób zdobywa pieniądze na eleganckie ubranie — siostra chodzi omal w lachmanach, — na brydża i kino w pobliskim mieście. Cały spryt obraca na ułowanie posażnej panny, którą sumiennie zdradza przed ślubem z wiejskimi dziewuchami i miejskimi damami. Że posażna panna jest „plebejką“ nie przeszkadza mu wcale, choć podobnie, jak ojciec, nie mógł siostrze darować, że uczuciem obdarzyła syna restauratora. W całym tym zresztą spryciarstwie i cynizmie tkwi pewien infantylizm, który sprawi, że pozostanie on przez całe życie „Jankiem“, jak go w spisie osób nazwała autorka; nigdy nie wyrośnie na męskiego Jana.

Zestarzałą dziewczynką jest również jego siostra Ludwika; psychiczna galareta, umysłowość zmętniała od oparów bala-mutnej teozofii. Jej dobroć jest dobrocią ślamazarności, niedo-rajstwa. Ludwika potrafi się na śmierć zamartwić przy chorym ojcu, potrafi z pokorą i poświęceniem cierpieć jego grubiań-stwo i bezwzględny egoizm, spędzać przy nim bezsenne noce, ale nie przedsięweźmie najprymitywniejszych zarządzeń, które-by zapewniły choremu spokój.

Więcej niewątpliwie energii wykazała młodsza siostra He-lena, która dopuściwszy do zerwania swego małżeństwa, w kil-ka lat po tym fakcie w spóźnionym przyпыlywie samodzielności wyrwała się z domu, aby wegetować w mieście na dwustuzłoto-wej posiadce. Dzięki potężnej dozie dziedzicznego widać w tej rodzinie egoizmu, potrafi może wyprocesować na ojcu należną jej przy podziale część majątku, lecz nie wiemy, czy pomysł otwarcia przez nią biura parcelacyjnego, nie jest jednym z tych pomysłów świetnego interesu, jakie tak łatwo przychodzi wy-trząsnąć bratu Jankowi. W każdym razie kapitał ten będzie zużyty wyłącznie egoistycznie, twórczej roli społecznej nie speł-ni żadnej.

(Ciąg dalszy na stronie 14-ej).

Jedwabie — Wełna — Konfekcja damska
Strój-Konfekcja męska

GALANTERIA - OBUWIE

Be De Te
BYDGOSKI DOM TOWAROWY

Gdańska 15 BYDGOSZCZ Tel. 3354 i 3017

Tysiąc nocy i jedna

Operetka w 3-ch aktach (4 obrazach). Przekład i opracowanie Anny Marii Kitschmann.

Muzyka **Jana Straussa**

OSOBY:

Księżę Sulejman }
Mossu rybak } . . . . . Marian Wawrzkowicz
Eddin Abu, prywatny sekretarz księcia . . . . . Stanisław Winczewski
Walli, żona Eddina . . . . . Hanka Wańska
Mahmud Nerin, wielki wezyr . . . . . Stefan Drewicz
Kaimakam, minister . . . . . Jan Leśniowski

Ormuz, czarownik . . . . . Michał Tatrzański
Leila, jego siostrzenica . . . . . Irena Carnero
Zoraida . . . . . Natalia Morozowiczowa
Dunim, strażnik haremu . . . . . Marian Domostawski
Kiossim, pomocnik Ormuza . . . . . Stefan Lochmann

Dworzanie księcia, odaliski, damy haremowe, żołnierze, służba.

Rzecz dzieje się na wschodzie, w kraju bajki i fantazji. Czas: Kiedy kto chce.

W akcie III-cim „Wodne czary“ w wykonaniu primabaleriny Ireny Soboltówny, baletmistrza Eugeniusza Wojnara i zespołu tanecznego.

Kapelmistrz : **Pawel Kuczera**   Dekoracje : **Jan Kawryłkiewicz**   Reżyser : **Marian Domostawski**   Choreografia i ewolucje : **Eugeniusz Wojnar**   Kierownik chóru : **Karol Hulecki**

Jak Cię widzą — tak Cię piszą!

Odzież zimową czyści chemicznie i farbuje
najlepiej

BARWA właśc. S. Kałamajski
Gdańska 27 BYDGOSZCZ Gdańska 27

Restauracja
Telefon 18-74

Scima

Budgoszcz
Gdańska 71

Wytworny lokal nocny
- Orkiestra salonowa -

Otwarty do rana.

Niskie ceny.

Jedynym człowiekiem, który może sympatię pozyskać jest szwagier Rakuskiego, Barski. Uczony, mieszkający od dawna w Paryżu, zerwał właściwie wszystkie związki z sferą, z której pochodzi i ziemią, na której się narodził. Przyjechał, aby dać ostateczny formalny wyraz temu zerwaniu — sprzedać posiadanki w sąsiedztwie Rakuskiego folwark. Barski, znający stosunki na zachodzie Europy, dostrzegający z łatwością różnicę między kulturalnym i ekonomicznym stanem wsi polskiej a francuskiej, czy niemieckiej, obcy chęciwej spekulacji swych kuzynów, wywiódłszy teoretycznie, że ziemia powinna iść we właściwe ręce tych, którzy będą na niej pracować, postanawia rozparcelować swój folwark między chłopów.

Wszyscy więc przedstawiciele klasy ziemiańskiej opuszczają ziemię, na której pracować nie umieją. Ich dalsze losy mało nas obchodzą. Z wyjątkiem Barskiego, który jak powiedzieliśmy, stoi poza całą tą sferą, nie wniosą oni żadnych wartości w życie i nie nabędą żadnych. Bardziej interesującym byłby problem, czego dokonają, ci którzy na tę ziemię przyjdą. Oczywiście nie mieszcuchy, które sobie na gruntach Rakuskich postawią weekendowe domki, lecz chłopci, między których rozparceluje swój folwark Barski.

Byłoby zbyt pesymistycznym upatrywać przedstawiciela tych chłopów w fornalu Wawrzyńcu. Wolimy przypuszczać, że jego społeczny egoizm i złodziejskie tendencje, to wpływ „kultury“ dworskiej. Nie sądzimy, by autorka przez postać Wawrzyńca chciała nam nakreślić przyszłość chłopską równie ciemną, jak ziemiańską aktualność. Stosunek autorki do problemu społecznego i ekonomicznego nie jest właściwie ani optymistyczny, ani pesymistyczny. Wyczerpuje się w dramatycznej charakterystyce pewnej sfery społecznej. Wyłaniające się stąd zagadnienie czeka teoretycznego czy praktycznego rozwiązania, skłania do dyskusji czy poczynić, ale to musi dzieć się już poza ramami teatru.

Stefan Essmanowski.

NAJBLIŻSZE PREMIERY:

W dziale dramatu

Maria Morozowicz-Szczepkowska

Walący się dom

Sztuka w 3 aktach

w dalszym planie

Lato w Nohant

J. Iwaszkiewicza

oraz najnowsza komedia R. Niewiarowicza (tytuł jeszcze nie ustalony)

W dziale muzycznym

1. J. Gilberta

Dama w gronostajach

2. Dostala

Clivia

NAJMODNIEJSZY

NAJWYTWORNIEJSZY

Lokal rozrywkowy „**CARIOCA**”

Bydgoszcz, ulica Pomorska nr 19 — telefon 29-33.

Codziennie od godziny **21,00** dancing połączony z programem artystycznym, przy udziale pierwszorzędnych sił.

Bufet zaopatrzony w trunki krajowe i zagraniczne oraz dobrze pielęgnowane wina.

Krakowskie Towarzystwo Ubezpieczeń

„FLORJANKA”

Spółka Akcyjna w Krakowie

Agencja w Bydgoszczy — O. Jende
Jagiellońska 4 — Telefon 33-65

Przyjmuje ubezpieczenia

w następujących działach:

Od pożaru, pioruna i eksplozji —
od gradobicia — od kradzieży
z włamaniem i rabunku — od
następstw wypadków — od
odpowiedzialności cywilnej
i samochodów od szkód.

ADAM MIKOŁAJSKI

Zakład Krawiecki

Wykwintnej Garderoby damskiej i męskiej
oraz poszycia futer

Obfity wybór materiałów krajowych
i zagranicznych stale na składzie

BYDGOSZCZ, Pomorska 7

Tel. 1444

(w pobliżu Gdańskiej i Dworcowej)

Tel. 1444

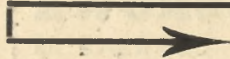

Stanisław Winczewski

Soboltówna-Wojnar

Po teatrze do

K. Szymańskiego

bo tylko tam smaczne potrawy
i dobrze pielęgnowane napoje.

Restauracja

Dworcowa 24

Śniadalnia

narożnik Gamma

OBIADY — KOLACJE — ŚNIADANIA

LOKAL TOWARZYSKI

HOTEL I RESTAURACJA

Gastronomia

właśc. *H. Katorski*

Tel. 3340

Tel. 3841

Magazyn Gorsetów

MARIA KASPROWICZ

dawn. W. G. Neumann

Bydgoszcz, ul. Gdańska nr 27.

Gorsety, biustonosze, bielizna. — Gorsety na miarę.

C. BEHREND & Co.

BYDGOSZCZ

**Kawa — Herbata — Kakao.
Towary kolonialne. Wina-Likiery.**

Bezpośredni import z krajów produkujących. Hurtowa palarnia kawy i pakownia herbaty. Generalne zastępstwo firmy „Kosma“ T. A. Gdańsk.

Gdańska 23. Telefon 33-23

MARIA HIRSZ-LANGEROWA

TEL. 10-96

BYDGOSZCZ

GDAŃSKA 33

Wykwintna galanteria męska

Polecamy również bogato zaopatrzone działy:

Pończochy damskie, rękawiczki, ostatnie modele torebek

Dywany - Chodniki - Firany

poleca w wielkim wyborze po cenach najniższych

„DEKORA“

GDAŃSKA 22. TELEFON 32-26

Zal. 1843 r.

Zal. 1843 r.

C. Siebert

właśc. W. Jarinowa

BYDGOSZCZ

ul. Gdańska 1-3

Telefon nr 12-26

najstarszy magazyn na miejscu

poleca:

Bieliznę damską i męską,
trykotaże, artykuły dziecięce
i towary galanteryjne

Książki szkolne do wszystkich szkół

Mapy i atlasy dla uczniów, mapy ściennie klasowe i globusy, wszelkie przybory szkolne (zeszyty, bruliony, bloki, farbki), wszelkie artykuły biurowe

polecają

Księgarnie i
składy papieru **Stanisława Jankowskiego**

BYDGOSZCZ

Centrala

Filia

Filia

Gdańska 51, tel. 33-67

Długa 76

Wełniany Rynek 6

Dostawy do biur i szkół. Odsprzedawcom udzielam od wszystkich art. piśmiennych rabat hurtowy.

JERZY KARLIŃSKI

BYDGOSZCZ, Plac Wolności 1

poleca

Włóczki - Wełny

„Trójkąt w kole“

» **LUKULLUS** «

poleca swe

smaczne i odżywcze
czekolady, cukry i kakao.

Filie i reprezentacje w wszystkich większych miastach Polski.

**BŁAWATY-JEDWABIE
FIRANY**

Czesław

Borys

PLAC TEATRALNY 4

Tel. 37-08 i 31-34

„Podbipięta“

Po teatrze jeszcze na godzinę na dobre zakąski
i dobrze pielęgnowane napoje

do Restauracji „Podbipięta“

zaprasza **Leonard Rose**

Lokal otwarty do rana. **Bydgoszcz, Gdańska 19, tel. 34-65**

Duet: Leila — Sulejman

w wykonaniu pp. Ireny Carnero i Marian Wawrzkowicza.

Sulejman: *Powiedz! Kochasz mnie?*

*Mój różany śnie,
Czemu serce bije tak,
Czy ci tchu ze szczęścia brak?*

Leila: *Nie śmiem wierzyć w to,
Że dłoń ściskam twą!*

Czy cię kocham? ty sam o tym wiesz!

Sulejman: *Daj skarbie usta twe,*

*Pozwól z nich rozkosz pić —
Słodycz z nich pić!*

Leila: *Los tobie oddał mnie*

*Bez ciebie jakże żyć
Jakże mi żyć?
Któż da mi szczęścia więcej*

*Jak nie — właśnie ty?
Ach! przytul mnie goręcej!
Patrz, jak serce drży...*

*Niestety — czas mi odejść...
Mąż tam czeka mnie!*

Sulejman: *O nie mój słodkiej chwili tej,*

Nie odchodź jeszcze! błagam cię!

Nowo otwarty skład obuwia

Joanna Lampkowska

BYDGOSZCZ, ul. MAGDZIŃSKIEGO 2

(dawniej ul. Kościelna) — nar. ul. Jana Kazimierza

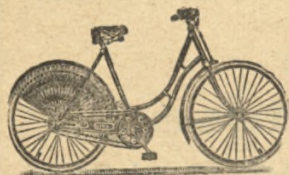
O B U W I E

wszelkiego rodzaju po cenach specjalnie obniżonych.

A. Wasielewski

BYDGOSZCZ

Dworcowa nr 41,
tel. 1047

„Polonia“

Rowery - Wózki dziecięce - Maszyny do szycia
Wielki wybór. Niskie ceny.

- Leila: *Choć szczęścia gmach się zburzy —
Nie mogę zostać dłużej!
Jam nie jest wolną już!*
- Sulejman: *Nie lękaj się! Zaufaj mi!
Ja nie dam zrobić krzywdy ci!
Zaufaj mi kochanie i obawy zgłusz!*
- Razem: *Któż da mi szczęścia więcej
Jak nie — właśnie — ty!
Ach! przytul mnie goręcej —
Patrz jak serce drży
A gdyby wierzyć w to, że nic nie dzieli nas!
Dla ciebie żyć w zachwycie już po wieczny czas!*
- Leila: *Zapomnieć, że istnieje świat zarwany, zły.*
- Sulejman: *W pustyni raczej byle razem: ja i ty.*
- Leila: *Choć zgaśnie jasność dnia*
- Sulejman: *Lecz płoną serca dwa!*
- Leila: *Kochanku! Zabierz mnie na świata skraj*
- Razem: *Zapomnieć mi o wszystkim daj*
- Leila: *Kochanku! Zabierz mnie!*
- Razem: *Powiedz kochasz mnie itd.*

Pieśń — Sulejmana

w wykonaniu p. Mariana Wawrzkowicza.

- Sulejman: *Ach! miłość zdobędzie co tylko chce?
Przed żadną przeszkodą nie cofnie się!*

E
L
E
G
A
N
C
J
A

T
A
N
I
O
Ś
Ć

T
R
W
A
Ł
O
Ś
Ć

3 FILARY

pończoszek i skarpetek

„NEGRITA”

Adolf Kebsz, Spółka Akcyjna

Łódź, ulica Sienkiewicza nr 65.

Nie można już — to jutro a nuż?
 Bo rezygnuje tylko tchórz!
 Gdy uśmiech kobiety raz w serce ci wpadł
 Poświęcisz koronę i berło i świat!
 I wszystko dasz, co masz
 Za jednej malej dziewczuszki
 Śliczne rączki, nóżki, ust jej czar!
 Byle w ramiona ją schować!
 I całować — tak... bez miar!
 Cóż bowiem znaczy to
 Że ktoś z ochotą
 Powie ci złoto,
 Żeś jest idiotą...
 Na to i dobry Pan kobietę dał
 Byś bracie dla niej wpaadał w szal!
 Gdy kobiet pyła cię sześć
 „Kto z nami chce
 Idyllę wieść“
 Zmienisz się pewnego dnia
 W ośa — i rykniesz rad? „i — ja!“
 Ach! miłość zdobędzie itd.

Duet: Walli i Eddin

w wykonaniu pp. Hanka Wańskiej i Stanisława Winczewskiego.

Walli: *W tym kraju półksiężycu
 Mnie taniec nie zachwycą!
 Lecz w dowód, że nie jestem snob,*

Original Rekord
 ROWER NAJWIĘKSZEJ JAKOŚCI
 trwały, elegancki, o lekkim biegu
 Sprzedaż hurtowa: Hurt. Rowerów Willy Jahr, Bydgoszcz
 Do nabycia w składach branżowych.

A. Nozdezykowski

BYDGOSZCZ, UL. MOSTOWA 6 - TEL. 3192

*Największy specj. magazyn
galanterii męskiej - kapeluszy i płaszczy*

poleca stale **nowości** w niezrównanym
wyborze i po najniższych cenach.

- Eddin: *Chcę poznać to wasze „hop, hop, hop“ —
Więc może spróbujemy?
Ach! już nabieram tremy,
Że mnie wkrótce zrugasz od A do Zet,
Bo — nóżki cię z tego zabolą wnet
Lecz — chcesz? To bęc!
Uważaj pilnie więc:
Czy to chłop, czy odaliska
Naokół siebie ciska...
Krętu, mętu, szur, szur, szur
Skacze, niby w klatce szczur!
I wykręca to i owo...
Trzęsie brzuchem, rzuca głową,
Krętu, mętu, hoc, hoc hoc,
Pontórz — gdyż nie kłoc!*
- Walli: *Nie ładne to są tańce,
Te skoki i lamańce,
Inaczej na Zachodzie iam!
Z podróży mojej już to znam!
Gdy zagra tam muzyka
Poleczkę lub walczyka,
Wziąwszy damę w pól, z gracją danser mknie,
A może tej sztuki nauczysz mnie?*
- Eddin: *Jak chcesz — to bęc!
Uważaj pilnie więc?*

Cukiernia - Kawiarnia

Café-Duo

właściciel: JÓZEF TYBOROWICZ

Gdańska 22, telefon 23-70

Pierwszorządny lokal towarzyski

Poleca ciastka i kawę dla najwybredniejszych smakoszy.

J. J. GOERDEL

1877 125 1936

właśc. EDMUND MATECKI
Bydgoszcz - Długa 10 - Tel. 3014

Najstarszy Hurtowy Handel Win i Spirytuali

Specjalność: **WINA WĘGIERSKIE**

Winiarnia - Probiernia

ZAPRZYSIĘŻONY DOSTAWCA WIN MSZALNYCH.

FABRYKA:

LIKIERU, KONIAKU, RUMU, ARAKU.

Własne składy wolno-cłowe.

NAJWIĘKSZY DOM DELIKATESÓW

BENON JAGŁA

BYDGOSZCZ, PLAC TEATRALNY, TEL. 14-62

Poleca największy wybór:

delikatesów, win i wódek krajowych i zagranicznych.

Drób - dziczyzna.

Pierwszorzędny Zakład Fryzjerski

DLA PAŃ I PANÓW

Trwała i wodna ondulacja

ROMAN FORMANOWSKI

Mostowa 12, tel. 38-56

Wielki wybór kosmetyków i perfumerii

„Eau de Lavande“

jest niedościgniona

do nabycia tylko

w DROGERII POD „ŁABĘDZIEM“

Bydgoszcz, ulica Gdańska nr 5.

Telefon 38-29.

Zakłady Przemysłowe Romana Żurowskiego

„Leszczków”

Bydgoszcz, Gdańska 20a, telefon 29-19.

Zapraszamy uprzejmie JWP. do łaskawego obejrzenia wytwornych samodziałów wyrabianych na wzór angielski, w oryginalnych barwach i deseniach.

Doskonale na płaszcze, ubrania, kostiumy, zarówno dla Pań jak i dla Panów.

Bielskie WYROBY Sukienne

Podszewki krawieckie poleca

Stanisław Ziętak

Bydgoszcz, ul. Dworcowa 9, **I. piętro**, Tel. 28-57.

Przyjmujemy asygnaty Spółdzielni „Kredyt”.

Grajcie

wszyscy w obywatelskiej kolekturze

KAPTURKIEWICZA

Sp. z o. o.

PLAC TEATRALNY

TELEFON 30-63.

Drukarnia Bydgoska Sp. Akc. Bydgoszcz, ul. Poznańska 12-14.